

DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Nicolae Gorcea
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea includerii
perioadei în stagiul de cotizare,

împotriva încheierii din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost declarat
inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva
hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că
apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de lege,

c o n s t a t ă:

La data de 5 iunie 2019, Nicolae Gorcea a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de
Asigurări Sociale, solicitând obligarea pârâtei de a include în contul său personal
stagiul de cotizare la stabilirea pensiei și declarațiile REV-5 pentru perioada de
activitate la SA „Glodeni-Gaz”, noiembrie 1999-decembrie 2001, cu fondul total
de retribuire a muncii în sumă de 26125 lei.

Prin hotărârea din 16 martie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani,
cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Gorcea depusă împotriva Casei
Naționale de Asigurări Sociale și a Ministerului Afacerilor Interne a fost admisă,
fiind obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de
cotizare și venitul asigurat a lui Nicolae Gorcea, perioada de activitate în cadrul SA
„Glodeni-Gaz” noiembrie 1999 - decembrie 2001, conform certificatul de salariu
eliberat de SA „Glodeni-Gaz” cu recalcularea de la data apariției dreptului la
pensie.

La data de 2 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus în
adresa Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani cerere de corectare a greșelii hotărârii
din 16 martie 2020, prin excluderea în partea dispozitivă a actului judecătoresc a
pârâtului Ministerul Afacerilor Interne, iar prin încheierea din 9 iunie 2020 a
Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, cererea enunțată a fost admisă în sensul
declarat.

La data de 29 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului și admiterea acestuia, din motiv că, dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa părții apelante, precum și faptul că, acesta a fost expediat mai târziu. A mai indicat că, din cauza erorii instanței de fond, apelanta a fost în situație de incertitudine asupra persoanei pârâtului Casa Națională de Asigurări Sociale sau Ministerul Afacerilor Interne.

Prin încheierea din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de lege.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 15 decembrie 2020 (conform plicului poștal), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu dispunerea repunerii în termen a apelului și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context, a invocat că a apelul a fost depus în termen, pe motiv că nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, iar copia hotărârii motivate a instanței de fond ar fi primit-o la data de 18 noiembrie 2020.

Prin urmare, în opinia sa dreptul la acțiune sau de apel trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârile judecătorești care se solicită a fi casate.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 15 decembrie 2020 (f.d.119) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la 18 noiembrie 2020 (f.d.102) și recepționată de recurentă la data de 11 decembrie 2020 (f.d.111).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurente Casa Națională de Asigurări Sociale au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale reiese că recurenta nu este de acord cu încheierea din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.119-123), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, din care considerent acesta a fost considerat inadmisibil prin prisma art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ (f.d.102-107).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit de lege, justă.

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Potrivit art. 63 Cod administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 Cod civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin prisma normei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 16 martie 2020 (f.d.148).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel Chișinău la data de 29 iulie 2020 (f.d.86).

Totodată, conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

În corespundere cu pct. 1 din anexa la Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 18 martie 2020, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Potrivit pct. 4 din anexă la dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cauzele civile, cu excepția, celor ce se examinează conform legii în lipsa părților, care au fost amânate pentru pronunțare, ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție, acțiunile privind confiscarea averii nejustificate, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat, se suspendă de drept.

Iar pct. 8 al anexei respective stipulează că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin urmare, având în vedere că pentru perioada stării de urgență (17 martie – 15 mai 2020) a fost suspendată curgerea termenului, în speță, termenul de depunere a apelului și-a început curgerea la data de 16 mai 2020, ziua imediat următoare datei ridicării stării de urgență și a expirat la data de 15 iunie 2020, conform următorului calcul (de la 16 mai 2020, prima zi după expirarea stării de urgență până la 15 iunie 2020, în total 30 zile).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apelul după expirarea termenului stabilit de lege, de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Cât privesc argumentele recurente Casa Națională de Asigurări Sociale precum că a omis întemeiat termenul de depunere a apelului, deoarece copia hotărârii motivate a instanței de fond ar fi primit-o la data de 18 noiembrie 2020, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, conform art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii motivate, după cum greșit a interpretat apelanta – recurentă.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recursului precum că recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii, or, ultima a fost legal citată despre data, ora și locul ședinței de judecată din 26 februarie 2020 (f.d.61), ceea ce denotă că fiind înștiințată în mod legal o data, nu poate invoca necitarea sa pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară, cu atât mai mult că la data de 27 noiembrie 2019 recurenta – reclamantă a depus referință asupra cererii de chemare, prin ce a efectuat act de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ.

Deci, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a fost în cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO

(cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului de depunere a apelului.

Plus la aceasta, din actele cauzei rezultă că la data de 2 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere privind corectarea erorii din hotărârea instanței de judecată, indicând că, cererea de chemare în judecată a fost depusă împotriva CNAS, dar nu MAI (f.d.82-83).

Astfel, la data de 2 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu certitudine cunoștea despre emiterea dispozitivului hotărârii instanței de fond, precum și faptul că calitatea procesuală de pârât o are Casa Națională de Asigurări Sociale, dar nu Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce rezultă expres din cererea de corectare a erorii depusă în instanța de fond.

Respectiv, apelanta a dispus de termen suficient, până la 15 iunie 2020, pentru a contesta hotărârea pronunțată, drept pe care nu l-a exercitat în interiorul termenului legal.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a apelului nu au fost invocate.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele, invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Or, în cazul admiterii recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încălcă drepturile participanților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide :

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea din 18 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Nicolae Gorcea împotriva

Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea includerii perioadei în stagiul de cotizare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Gervas